

ХУДОЖНЯ ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПРОМОВИ ПЕРШОДЖЕРЕЛА ТА ПЕРЕКЛАДУ (НА МАТЕРІАЛІ КАЗКИ-ПРИТЧІ ДЖОРДЖА ОРВЕЛЛА “ANIMAL FARM”)

Чорній А. Л.

кандидат філологічних наук,

асистент кафедри романо-германських мов

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

вул. М. Кривоноса, 2, Тернопіль, Україна

orcid.org/0000-0001-7054-0123

chornii@elr.tnpu.edu.ua

Чорній Р. П.

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

вул. М. Кривоноса, 2, Тернопіль, Україна

orcid.org/0000-0002-0491-1122

Rchorniy@tnpu.edu.ua

Ключові слова: промова, ідеостиль письменника, закони риторики, інтерпретація, мовностилістичні особливості (звертання, гіпофора, повтор, анафора).

Стаття присвячена дослідженню особливостей передачі лінгвокультурних та мовознавчих характеристик художньої промови повісті Джорджа Орвелла “Animal Farm” в українській рецепції.

Мета статті – дослідити особливості використання лінгвістичних прийомів у промовах героїв через вивчення ідеостилію письменника з урахуванням дотримання законів риторики (концептуальний закон, закон моделювання аудиторії, стратегічний закон, тактичний закон, закон ефективної комунікації, системно-аналітичний закон).

Важливим компонентом для проведення порівняльного аналізу є визначення портрета оратора.

Для розкриття теми мовознавчих особливостей промови увага зосереджена на техніці мовлення оратора, зокрема на можливості використання звертань, риторичних фігур, художніх тропів, лексично-стилістичних, морфологічно-стилістичних та синтаксично-стилістичних одиниць, графічних прийомів для досягнення мети промови і здійснення ефективної комунікації загалом.

У результаті проведеного аналізу найбільш уживаних художніх ознак промови, представленої в романі Джорджа Орвелла мовою-оригіналом та в українському перекладі, нам вдалось дійти висновку, що, по-перше, дотримання законів риторики в художньому представленні ускладнене короткою тривалістю актуалізації промов, отже, на матеріалі художніх фрагментів варто фокусуватись на дотриманні одного з постулатів; по-друге, особливостями іншомовної рецепції є врахування типових мовленнєвих кліше, які притаманні окремій культурі, так, в українській мові частовживані художні тропи; по-третє, автору та перекладачу видається вдалим використовувати морфологічно-стилістичні способи актуалізації роботи з аудиторією (звертання, особові займенники першої особи однини у варіаціях, заперечні займенники); по-четверте, відмінним є пунктуаційне перенесення повідомлень, а також більше використання синтаксичних одиниць для додаткового опису ситуацій чи наголосів.

Перспективи для подальшого дослідження вбачаємо в необхідності проведення аналізу всіх промов роману Джорджа Орвелла “Animal Farm”, їх рецепції іншими мовами.

ARTISTIC INTERPRETATION OF SPEECH IN THE ORIGIN AND TRANSLATION (ON THE MATERIAL OF GEORGE ORWELL'S "ANIMAL FARM")

Chornii A. L.

Ph. D. in Philology,

Assistant at the Department of Romanic and Germanic Philology

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University

M. Kryvonos str., 2, Ternopil, Ukraine

orcid.org/0000-0001-7054-0123

chornii@elr.tnpu.edu.ua

Chornii R. P.

Ph. D. in Philology, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of English Philology

and Methods of English Language Teaching

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University

M. Kryvonos str., 2, Ternopil, Ukraine

orcid.org/0000-0002-0491-1122

Rchorniy@tnpu.edu.ua

Key words: *speech, writer's individual style, laws of rhetoric, interpretation, linguistic and stylistic peculiarities (appeals, hypophora, repetition, anaphora).*

The article deals with the study of rendering the peculiarities of linguacultural and linguistic characteristics of the artistic speech of George Orwell's novella "Animal Farm" in the Ukrainian reception.

The aim of the article is to examine the use of linguistic techniques in the characters' speeches based on the study of the writer's individual style taking into account the observance of the laws of rhetoric (conceptual law, audience modeling law, strategic law, tactical law, law of effective communication, system-analytical law). The interpretation of the speaker's proper name is an important component for a comparative analysis in order to preserve the conceptual idea of the George Orwell's work.

Attention is drawn to the speaker's speech technique, in particular, the possibility and use of appeals, rhetorical figures, and artistic tropes, lexical-stylistic, morphological-stylistic and syntactic-stylistic units. Graphic techniques for achieving the purpose of the speech and the implementation of effective communication in general have been defined in the article.

To reveal the topic of linguistic features of speech, attention is focused primarily on the speaker's speech technique, in particular, the possibility and use of appeals, rhetorical figures, artistic tropes, lexical-stylistic, morphological-stylistic and syntactic-stylistic units. The graphic techniques for achieving the goal of the speech and the implementation of effective communication in general have been defined.

Having analyzed the most common artistic features of the speech presented in George Orwell's story and in its Ukrainian translation, we come to the conclusions that firstly, the observance of the laws of rhetoric in art representation is complicated by the short duration of actualization of the speech. It is worth focusing on one of the postulates in the fiction fragment. Secondly, the peculiarities of foreign reception are the consideration of typical speech clichés that are inherent in a particular culture (artistic tropes are often used in the Ukrainian language). Thirdly, the author and the translator seem successful in using morphological and stylistic methods of actualizing the work with the audience (appeals, personal pronouns of the first person of singular in variations, negative pronouns). Fourthly, the punctuation of the author's original messages is different from the Ukrainian interpretation, and the translator uses more syntactic units for depicting or emphasizing the situations.

The perspective of further research is in analyzing all the speeches of George Orwell's story "Animal Farm" and their receptions in other languages.

Вступ. Нині дослідженню семантичних особливостей промов видатних ораторів належить чільне місце у працях із риторики. Лінгвістична презентація змісту стає актуальною з позицій дослідження не лише мовних інструментів, але і способу передачі змістового наповнення окремих настроїв чи реплік в іншому мовному середовищі. Пропонуємо здійснити дослідження актуалізації таких процесів у межах порівняльного мовознавства, провести аналіз змісту і форми концептуальної ідеї на матеріалі фрагменту з казки-притчі Джорджа Орвелла “Animal Farm”. Вибір матеріалу зумовлений актуальністю головної ідеї твору, близької для читачів як Великобританії, так і України.

Постановка проблеми. Важливість вивчення комунікативних акцій зумовлена, з одного боку, малодослідженістю лінгвокультурних особливостей, які використовують автор і перекладач для донесення єдиної концептуальної ідеї промови оратора до своєї аудиторії, а з іншого – твір Джорджа Орвелла “Animal Farm” є унікальною платформою, яка зберігає сучасність змісту, настроїв представників суспільства незалежно від часу чи географії.

Лінгвокультурні та лінгвостилістичні особливості промови вивчали І. Андрусак, О. Антонова, Н. Голуб, М. Гулей, І. Лосева, О. Кубрякова, Н. Попова, Л. Стрій, О. Фоменко, М. Янкович. Порівняльний аналіз промов здійснювали О. Балагур, І. Самойлова, Т. Стедик, О. Подвойська. Матеріалом для дослідження повість “Animal Farm” стає у працях К. Бойко, О. Ворони, Д. Вотінової, О. Крисало, А. Кучарського, О. Лучук, А. Промської, О. Рібої-Гринишин, Н. Торкут.

Сьогодні казка-притча “Animal Farm” стає не лише історією про радянський режим, твором про владу та народ, але й впізнаваним інструментом створення інших культурних і адвокаційних продуктів. Так, цікавою є ідея використання основних персонажів роману у проєкті Музею Голодомору «Рівніші за інших: про злочини та привілеї у СРСР» [4].

Мета статті – дослідити особливості використання лінгвістичних прийомів у промовах героїв “Animal Farm” через вивчення ідеостилію письменника. Досягнення визначеної мети реалізується через аналіз «промов», виголошених персонажами твору Джорджа Орвелла перед аудиторією, мовою-оригіналом та в українськомовній рецепції перекладача.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Художні промови, наведені у творах, тісно корелюють з ідеостилем письменника. Так, індивідуальний стиль (за С. Єрмоленко) – це «сукупність мовно-виразових засобів, які виконують естетичну функцію і вирізняють мову окремого письменника з-поміж інших» [5, с. 304].

Поділяємо думку Т. Хазагерова і Л. Ширіної та розглядатимемо ідею «риторики» як поєднання трьох підходів: риторика як мистецтво переконувати за допомогою слів, риторика як наука про мистецтво переконання за допомогою слів, риторика як процес переконання, який вибудовується на основі моральних принципів [6, с. 175]. У «Словнику термінів і понять риторики» виділяють сім законів риторики (за Г. Сагач) [7, с. 47]:

- **концептуальний закон** – базовий закон для інвенції, фокус якого лежить у площині створення концепції до роботи над промовою;

- **закон моделювання аудиторії** – спрямований на створення «портрета» майбутньої слухачької аудиторії, опираючись на індивідуальні, соціальні, психологічні потреби й особливості слухача;

- суть **стратегічного закону** полягає в тому, що оратор визначає ціль, ключові позиції у своїй промові, тим самим виформовує програму дій для конкретної аудиторії;

- дотримання **тактичного закону** дозволить оратору підібрати влучну систему аргументації, що сприятиме здійсненню ефективного емоційного й інтелектуального впливу на слухача;

- закон **ефективної комунікації** допомагає мовцю вдало збалансовувати обрану стратегію комунікації та потреби аудиторії через невербальне та вербальне вираження інтенцій;

- **системно-аналітичний закон** дозволяє проводити моніторинг (вимірювати якість та вплив) як власного, так і чужого продукту риторичної діяльності.

Проаналізуємо спосіб дотримання закону ефективної комунікації як базового елемента мовленнєвої акції у фрагментах із казки-алегорії «Колгосп тварин», де ідея промови old Major вибудована чітко за законами риторики із пріоритетом привернення уваги аудиторії для очікуваного сприйняття інформації. Звернемо увагу на те, що прототипом образу old Major вважається Володимир Ленін, який відомий своїми ораторськими якостями, виступи якого характеризувалися лаконічністю, тематичністю, були пов'язані однією ідеєю.

Цікавим є той факт, що прототип old Major у перекладі з англійської означає «старий майор», що дозволяє читачу саркастично ставитись до персонажа, адже високий ранг мовця та його позиціонування себе у творі суперечать ціннісним орієнтирам та декларованим ідеям про єдність, спільність та демократію у творі.

В українських перекладах для збереження концептуальної ідеї на зміну old Major приходять старий Марко, майор (І. Чернятинський, 1947 р.), старий кабан Марков (І. Дибко, 1984 р.), старий Майор, Майор (Ю. Шевчук, 1991 р.), старий

Майор, Майор (Н. Околітенко, 1992 р.) старий Мер, кнур Мер, Мер (О. Дроздовський, 1991 р.). Так, в одному прикладі перекладач намагається адаптувати персонажа через прийом алегорії як основний засіб в українському фольклорі. Вдається сформувати образ персонажа через номінацію «кнур», яку часто використовують на позначення сексуально стурбованого чоловіка [8, с. 82], або ж «смердючого чоловіка» [9, с. 177], що пов'язано з непридатністю м'яса та сала кнура в їжу через специфічний запах сечі. Водночас автор українськомовного перекладу омонізує ранг героя, надає йому форми власної назви «Майор», що виформовує оксюморонне поєднання з позиції української літератури, адже якщо кнур – типовий представник у народній літературі, то ім'я «Майор» має іншомовне походження. Інший перекладач намагається зберегти «статус» персонажа – «Старий Ватажок», щоби максимально відтворити задум Дж. Орвелла. Старий Марко – абсолютно інший персонаж, який для українського читача видається цілком «своїм», однак водночас втрачає конотацію свого впливу й авторитету.

Важливим елементом такого закону риторики є техніка мовлення оратора, що дозволяє встановити контакт з аудиторією, подолати страх публічного виступу, здійснювати управління увагою слухачів. У нашій розвідці використовуватимемо актуалізовані фрагменти твору Джорджа Орвелла “Animal Farm” [10] та його український варіант рецепції, який було здійснено Іваном Чернятинським у 1947 р. [11].

Для встановлення контакту з аудиторією, як в українськомовній версії, так і мовою-оригіналом, персонаж old Major використовує звертання, що яскраво простежується і в повному уривку твору. Так, маючи намір привернути увагу тварин / потенційних соратників, old Major і в англійськомовній, і в українськомовній версіях уживає лексему “comrades” (16 разів), «товариші» (12 разів): “Comrades¹, you have heard already about the strange dream that I had last night. But I will come to the dream later. I have something else to say first. I do not think, comrades, that I shall be with you for many months longer, and before I die, I feel it my duty to pass on to you such wisdom as I have acquired” [10].

«Товариші, ви чули вже про дивний сон, що приснився мені цієї ночі. Та до сну повернуся згодом. Спочатку хочу розказати про щось інше. Не думаю, товариші, щоб мені довелося пробути між вами ще багато місяців, і тому вважаю за обов'язок передати вам перед смертю ту мудрість, що її здобув» [11].

Саме такий прийом дозволяє оратору постійно тримати аудиторію у фазі активного слухання, вказувати на мету зустрічі й інтригувати пред-

метом для обговорення: “the nature of life on this earth” [10] («природа життя на цій землі») [11].

Характеризуючи життя тварин, old Major наголошує, що воно – *short* («коротке»), *miserable* («нужденне, та коротке») та *laborious* («повне виснажного труда» (важке)), адже життя тварин – *slavery* (дослівно «підневільна праця, рабство»): “The life of an animal is misery and slavery: that is the plain truth”. Прикметно, що перекладач уникає вживання слова «рабство» у творі, натомість замість лексичної одиниці пропонує стилістичну (складнопідрядне означальне речення із включенням художніх тропів – метафори та гіперболи): «А ти з-поміж нас, хто працюєдатний, примушують працювати до останнього атома наших сил».

Автор українського перекладу дещо послаблює інтонаційні особливості смислового навантаження, закладеного в першоджерелі вислову. Вичікувальна пауза, представлена в оригіналі за допомогою двокрапки (:), в українському варіанті презентується двома простими реченнями: «Життя тварини – нестаток і неволя. Ось яка чиста правда».

Визначившись з тим, що загрозою життя тварин на фермі є людина, old Major апелює до попереднього досвіду тварин, що не лише слугує інструментом «включення» слухача, але й вказує на належність аудиторії до змін, тим самим наголошує на єдності та незворотності процесу змін. За допомогою тактики «свій – чужий» old Major підсилює емоційний вплив на аудиторію, послуговується апелятивами, акцентує увагу на кожному адресаті вживанням займенника *you*: *you cows, you hens, you, Clover, you, Boxer*.

“*You cows that I see before me, how many thousands of gallons of milk have you given during this last year? And what has happened to that milk which should have been breeding up sturdy calves? Every drop of it has gone down the throats of our enemies. And you hens, how many eggs have you laid in this last year, and how many of those eggs ever hatched into chickens? The rest have all gone to market to bring in money for Jones and his men. And you, Clover, where are those four foals you bore, who should have been the support and pleasure of your old age? Each was sold at a year old – you will never see one of them again*” [10].

«Корови, що вас бачу перед собою, скільки тисяч галонів молока дали ви за останній рік? А що сталося з цим молоком, що повинно було годувати ваші кріпкі телята? Кожна найменша крапля його потекла у горлянку наших ворогів. А ви, кури, скільки нанесли яєць за останній рік? А скільки ви висиділи курчат із цих яєць? Уся решта пішла на ринок, щоб принести гроші Джонсові та його наймитам. А ти, Конюшино, скажи, де ті чотири лоша, що їх породила,

¹ Тут і далі підкреслення наше – А. Ч.

що повинні були б бути тобі підпорою та відродю на старому віку? Кожне продали, як тільки йому сповнився рік – жодного з них не побачили більше» [11].

Звертання своє old Major не лише підсилює вказівкою на нестерпне становище дорослих тварин, а й загострює увагу на долі їхніх дітей: телят (calves), курчат (chickens), лошат (foals). У підсумку наголошує, що майбутнього немає в жодної тварини, що належить пану Джонсу. Аргументуючи правдивість і виваженість своїх слів, old Major як старійшина, якому пощастило найбільше серед присутніх, “one of the lucky ones” («є одним із щасливих»), стверджує:

“But no animal escapes the cruel knife in the end. <...> To that horror we all must come – cows, pigs, hens, sheep, everyone. Even the horses and the dogs have no better fate” / «Та нема тварини, щоб їй наприкінці вдалось уникнути жорстокого ножа. <...> Всіх нас чекає це страхіття – корів, свиней, курей, овець, усіх. Навіть доля коней і собак не ліпша за нашу».

Перекладач відтворює всі особливості авторського висловлювання з урахуванням слова-квантифікатора “all” як кількісного показника, що характеризується підсиленою виразністю.

Також важливе вживання повтору як фігури мови, що нічого не додає до змістово-фактуальної інформації, але як експресивний стилістичний прийом допомагає адресату сприймати глибинний пласт поетичного твору, змістово-концептуальну інформацію [12, с. 165].

Важливу роль у промові Марко відіграють займенники. Так, промовець, оперуючи стратегією залучення до діалогу, уживає особовий займенник «ми» у називному (we) і об’єктному відмінках множини (us), присвійні займенники в залежній (our) та незалежній формах (ours):

“Now, comrades, what is the nature of this life of ours? Let us face it: our lives are miserable, laborious, and short. We are born, we are given just so much food as will keep the breath in our bodies, and those of us who are capable of it are forced to work to the last atom of our strength; and the very instant that our usefulness has come to an end we are slaughtered with hideous cruelty” [10]. «Отже, товариші, яка природа цього нашого життя? Гляньмо йому у вічі. Життя наше нужденне, повне виснаженого труда та коротке. Приходимо на світ; паші, що нам дають, вистачає якраз на те, щоб дух наш не покинув тіла, а тих з-поміж нас, хто працездатний, примушують працювати до останнього атома наших сил. Як тільки нашій придатності приходить кінець, нас негайно з огидливою жорстокістю заколюють» [11].

Риторична фігура гіпофори є найбільш уживаною як у тексті-першоджерелі, так і в українській

інтерпретації. Перекладачу вдається чітко відтворити авторську ідею, що спрямовує реципієнта задуматися над важливістю висловлюваної проблеми. Як-от у фрагментах: “But is this simply part of the order of nature? Is it because this land of ours is so poor that it cannot afford a decent life to those who dwell upon it? No, comrades, a thousand times no!” [10]. «Та чи це просто частина природного порядку? Чи воно тому так, що наша країна така бідна і не може забезпечити пристойного життя тим, хто в ній живе? Ні, товариші, тисячу разів ні!» [11]. Або в уривку: “Why then do we continue in this miserable condition? Because nearly the whole of the produce of our labour is stolen from us by human beings” [10]. «Чому ж тоді живемо далі у цих нужденних умовах? Тому, що майже цілість вироблених нашою працею вартостей крадуть у нас людські істоти» [11].

Застосування англійським письменником такого питально-відповідного прийому є своєрідним запрошенням долучитися до дискурсу та стати його невід’ємною частиною в пошуку істини. Перекладач в українській версії, який в основному зберігає авторську пунктуацію, майстерно тлумачить особливість авторської стратегії залучення слухачів з урахуванням цієї синтаксично-стилістичної фігури.

Однак не дуже вдалими є трактування українською мовою гіпофори в такому прикладі: “Now, comrades, what is the nature of this life of ours? Let us face it: our lives are miserable, laborious, and short” [10].

Український перекладач відтворює імперативне речення першоджерела зі структурою *Let us*, послуговується простим спонукальним реченням, змінивши пунктуаційні знаки. «Отже, товариші, яка природа цього нашого життя? Гляньмо йому у вічі. Життя наше нужденне, повне виснаженого труда та коротке» [11].

На нашу думку, така пунктуаційна зміна (двокрапка (:)) в оригіналі на крапку (.) у перекладній версії І. Чернятинського) частково змінює не лише синтаксично-логічне членування монологу, а й смислове навантаження репрезентивної інформації. Адже крапка як пунктуаційна одиниця вказує на завершену дію висловлювання, отже, така сегментація виступу зменшує смислове значення авторської ідеї. На відміну від крапки, уживання двокрапки передбачає подальшу репрезентацію однорідних інформативних частин (від простого речення до складного), передають емоційний стан мовця, які оратор використовує, щоб зосередити увагу слухачів на найважливішому, адже саме темп мовлення відіграє особливу роль у формуванні виразності публічного виступу і здійсненні впливу на аудиторію [13, с. 35].

Важливим синтаксичним елементом у промові є використання окличних речень, що дозволяє

підтримувати динаміку виступу, а також утримувати увагу слухачів, підсилити переконання у важливості сказаного, спонукає до виконання.

“Is it not crystal clear, then, comrades, that all the evils of this life of ours spring from the tyranny of human beings? Only get rid of Man, and the produce of our labour would be our own. Almost overnight we could become rich and free. What then must we do? Why, work night and day, body and soul, for the overthrow of the human race! That is my message to you, comrades: Rebellion!” [10]. *«Чи не стає тоді прозорим, мов кришталь, що зло у нашому житті походить від тиранства людських істот? Позбудьмося тільки Людини, і витвір нашої праці стане нашою власністю. Майже за день могли б ми стати багатими та вільними. Що нам для цього робити? Нумо, трудімося день і ніч, душею й тілом, над поваленням людського роду! Ось мій заклик вам, товариші: бунт!»* [11].

Так, уживання анафор у фрагменті слугує інструментом виокремлення «болючої» проблеми, яка стосується кожного зі слухачів, тим самим мовець налаштовує аудиторію на те, що він, як ніхто інший, усвідомлює складність ситуації, завдяки своїй життєвій мудрості готовий вирішити проблему: *“No animal in England knows the meaning of happiness or leisure after he is a year old. No animal in England is free. No animal must ever live in a house, or sleep in a bed, or wear clothes, or drink alcohol, or smoke tobacco, or touch money, or engage in trade. All the habits of Man are evil. And, above all, no animal must ever tyrannise over his own kind. Weak or strong, clever or simple, we are all brothers. No animal must ever kill any other animal. All animals are equal”* [10].

Заперечення як мовна категорія відіграє особливу роль у виступі Майора. Оратор майстерно оперує цим поняттям: в одному випадку для підсилення емоційно-забарвленої незгоди із жахливим існуванням тварин, яке від важкої та виснажливої праці скорочує їхні роки життя, а в іншому, вдаючись до об’єктивної оцінки ситуації, у категоричній формі стверджує та доводить власну незгоду з нестерпними умовами: *“But is this simply part of the order of nature? Is it because*

this land of ours is so poor that it cannot afford a decent life to those who dwell upon it? No, comrades, a thousand times no!”; *“And remember, comrades, your resolution must never falter. No argument must lead you astray. Never listen when they tell you that Man and the animals have a common interest, that the prosperity of the one is the prosperity of the others. It is all lies. Man serves the interests of no creature except himself”* [10]. Таким прийомом послуговується і перекладач у фрагменті: *«Пам’ятайте, товариші, хай ваша рішучість буде непохитна. Ніяке міркування не сміє звести вас на манівці. Не слухайте ніколи, коли вам казатимуть, що в людини і тварини спільні інтереси, що добробут одного з них, це добробут другого. Це все брехні. Людина не служить інтересам жодного створіння, крім себе. А між нами, товариші, хай буде повна єдність, повна дружність у боротьбі. Усі люди – вороги. Усі тварини – товариші»* [11].

Висновки і перспективи подальших розробок у цьому напрямі. У результаті проведеного аналізу найбільш уживаних художніх ознак промов, представлених у романі Джорджа Орвелла, мовою-оригіналом та в українському перекладі нам вдалось дійти таких висновків: по-перше, дотримання законів риторики в художньому представленні ускладнене короткою тривалістю актуалізації промов, отже, на матеріалі художніх фрагментів варто фокусуватись на дотриманні одного з постулатів; по-друге, особливостями іншомовної рецепції є врахування типових мовленнєвих кліше, які притаманні окремій культурі, так, в українській мові частовживані художні тропи; по-третє, автору та перекладачу видається вдалим використовувати морфологічно-стилістичні способи актуалізації роботи з аудиторією (звертання, особові займенники першої особи однини у варіаціях, заперечні займенники); по-четверте, відмінним є пунктуаційне перенесення повідомлень, а також більше використання синтаксичних одиниць для додаткового опису ситуацій чи наголосів.

Перспективи для подальшого дослідження вбачаємо в необхідності проведення аналізу всіх промов у творі Джорджа Орвелла “Animal Farm”, їх рецепції іншими мовами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Стецик Т. Лінгвопрагматика стратегії персуазивності в дебатах і промовах сучасних американських політиків : автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Чернівці, 2016. 22 с.
2. Лучук О. “Animal Farm” Джорджа Орвелла в українській перекладній літературі. *Вісник Львівського університету. Серія «Міжнародні відносини»*. 2012. Вип. 30. С. 382–395.
3. Торкут Н. Типологія і функції ідеологем в алегоричній повісті “Animal Farm” Джорджа Орвелла : лексико-семантичний аналіз. *Вісник Запорізького національного університету*. № 2. URL: <http://visnykznu.org/issues/2018/2018-fil-2/17.pdf> (дата звернення: 17.05.2021).
4. Музей голодомору : офіційний сайт. URL: <https://holodomormuseum.org.ua/news-museji/rivnishy-za-inshykh-pro-zlochyny-ta-pryvilei-v-sssr-proiekt-muzeiu-holodomoru-do-mizhnarodnoho-dnia-muzeiv/> (дата звернення: 20.01.2021).

5. Єрмоленко С. Нариси з української словесності : стилістика та культура мови. Київ : Довіра, 1999. 431 с.
6. Хазагеров Т., Ширина Л. Общая риторика : Курс лекций ; Словарь риторических терминов. Ростов-на-Дону : Феникс, 1999. 320 с.
7. Макович Х., Вербицька Л., Капітан Н. Словник термінів і понять з риторики. Львів, 2016. 140 с.
8. Дмитрієв С. Когнітивно-ономасіологічний аналіз номінацій особи в сучасних українських соціолектах : дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Одеса, 2015. 327 с.
9. Ставицька Л. Арго, жаргон, сленг. Соціальна диференціація української мови. Київ : Критика, 2005. 464 с.
10. Orwell G. Animal Farm. URL: http://www.george-orwell.org/Animal_Farm/0.html (дата звернення: 07.09.2020).
11. Орвелл Дж. Колгосп Тварин. Пер. з англ. І. Чернятинський. URL: <http://litopys.org.ua/novela/kolghosp.htm> (дата звернення: 15.10.2020).
12. Лотман Ю. О поэтах и поэзии. Анализ поэтического текста. Санкт-Петербург : Искусство-СПб, 1996. 846 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/760848/>.
13. Вольфовська О. Темп мовлення як один із засобів впливу на слухача політичної промови. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. 2016. Вип. 61. С. 35–38.

REFERENCES

1. Stesyuk, T. (2016). *Linhvoprahmatyka stratehii persuazyvnosti v debatakh i promovakh suchasnykh amerykanskykh politykiv* [Linguo-pragmatics of the strategy of persuasion in the debates and speeches of the contemporary American politicians]. (Extended abstract candidate's thesis). Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University. Chernivtsi [in Ukrainian].
2. Luchuk, O. (2012) "Animal Farm" George Orwell in Ukrainian perekladnii literaturi ["Animal Farm" by George Orwell in Ukrainian translations]. *Visnyk of the Lviv University. Series International Relations*, 30, 382–395. [in Ukrainian].
3. Torkut, N.M. Typolohiia i funktsii ideolohem v alehorychnii povisti "Animal Farm" George Orwell. [Typology and Functions of ideologemes in allegoric short novel "Animal Farm" by G. Orwell: lexical-semantic analysis]. *Bulletin of Zaporizhzhia National University. Philological Sciences*, 2. Retrieved from <http://visnykznu.org/issues/2018/2018-fil-2/17.pdf/> [in Ukrainian].
4. Muzei Holodomoru. (2021). Ofitsiyni sait Muzeiu Holodomoru [Official site of Holodomor Museum]. Retrieved from <https://holodomormuseum.org.ua/news-museji/rivnishy-za-inshykh-pro-zlochyny-ta-privylei-v-sssr-proiekt-muzeiu-holodomoru-do-mizhnarodnoho-dnia-muzeiv/> [in Ukrainian].
5. Yermolenko, S.Ya. (1999). *Narysy z ukraiinskoi slovesnosti : (stylistyka ta kultura movy)* [Essays on Ukrainian literature: (stylistics and culture of language)]. Kyiv: Dovira [in Ukrainian].
6. Khazagerov, T., & Shirina, L. (1999). *Obshchaya ritorika: Kurs lektsii; Slovar ritoricheskikh terminov* [General rhetoric: Course of lectures; Dictionary of rhetorical terms]. Rostov-na-Donu: Feniks [in Russian].
7. Makovych, Kh.Ya., Verbytska, L.O., & Kapitan N.O. (2016). *Slovyk terminiv i poniat z rytoryky* [Dictionary of terms and concepts of rhetoric]. Lviv [in Ukrainian].
8. Dmyitriev, S.V. (2015). *Kohnityvno-onomasiolohichnyi analiz nominatsiii osoby v suchasnykh ukraiinskykh sotsiolektakh* [Cognitive-onomasiological analysis of person nominations in modern Ukrainian sociallects]. (Candidate's thesis). Odesa I.I. Mechnikov National University. Odesa [in Ukrainian].
9. Stavyska, L.O. *Arho, zharhon, sleng. Sotsialna dyferentsiatsiia ukraiinskoi movy* [Argot, jargon, slang. Social differentiation of the Ukrainian language]. Kyiv: Krytyka [in Ukrainian].
10. Orwell, G. Animal Farm. Retrieved from http://www.george-orwell.org/Animal_Farm/0.html [in English].
11. Oruel, G. *Kolhosp Tvaryn* ["Animal Farm"] (I. Cherniatynskyi, Trans.). Retrieved from <http://litopys.org.ua/novela/kolghosp.htm> [in Ukrainian].
12. Lotman Yu.M. (1996). *O poetakh i poezii. Analiz poeticheskoho teksta* [About poets and poetry. Analysis of the poetic text]. Sankt-Petrburh: Iskustvo-SPb. Retrieved from <https://www.twirpx.com/file/760848/> [in Russian].
13. Volfovska, O. (2016). *Temp movlennia yak odyin iz zasobiv vplyvu na slukhacha politychnoi promovy* [Speech tempo as one of the means to influence the listeners of the political speech]. *Scientific Proceedings of Ostroh Academy National University: Philology Series*, 61, 35–38. [in Ukrainian].